

Rozana Vojvoda

Kršćanska ikonografija u monumentalnim uljima Mirka Račkog iz 1926. između zahtjeva naručitelja i umjetničkog izbora

U radu se istražuju manje poznata djela Mirka Račkog (Novi Marof, 1879. - Split, 1982.) - monumentalne slike sa sakralnim motivima, kojih je naručitelj Juraj Tarnik, bogati ljekarnik iz Osijeka. Slike su napravljene 1926. godine i dio su zbirke Umjetničke galerije Dubrovnik, a prikazuju *Poklonstvo kraljeva*, *Uskrnuće* i *Raspeće*. Za razliku od secesijskih i simbolističkih radova Mirka Račkog, nastalih u prva dva desetljeća 20. stoljeća u intelektualnoj atmosferi Beča i Münchena, spomenuti radovi religijske tematike izrazito su arhaični. Na osnovi korespondencije između naručitelja i umjetnika, koja je sačuvana u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, moguće je pratiti proces umjetnikova rada na spomenutim slikama, dijalog između naručitelja i umjetnika u vezi ikonografije, kao i odnos samog slikara prema kršćanskoj ikonografiji. Korespondencija također omogućuje uvid u pripreme radove Mirka Račkog za sliku *Posljednji sud*, također narudžbu Jurja Tarnika, koja nikad nije izvedena. Dijalog između naručitelja i umjetnika otkriva da su razmjenjivali knjige o kršćanskoj tematici i da su često raspravljali o navedenim temama i međusobno se uvažavali. U pojedinim slučajevima Rački odbija prihvatiti sugestije naručitelja (npr. u odabiru suvremenika za prikaz triju kraljeva u *Poklonstvu kraljeva*) ili otvoreno poziva naručitelja da se aktivno uključi u planiranje ikonografije slike (osobito tijekom pripremnih radova za sliku *Posljednji sud*). Korespondencija također otkriva da su i umjetnik i naručitelj imali jednaku strast i ljubav prema radu starih majstora te da im se osobito sviđala renesansna ideja da se suvremenici uključuju u biblijske scene. Ikonografija slika o kojima se raspravlja u radu jasno pokazuje da je Rački upotrebljavao vrlo tradicionalne sheme i da je bio pod velikim utjecajem majstora visoke renesanse. Osim vrlo kompleksnog i zanimljivog odnosa između naručitelja i umjetnika, ono što je također jasno vidljivo iz korespondencije jest činjenica da je religijska tematika zauzimala značajnije mjesto u radu Mirka Račkog kasnih dvadesetih godina prošloga stoljeća nego što se to dosad uočavalo.